

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci

žalobce: **Z. L.**
nar. X., státní příslušnost X.
t. č. pobytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2020, č. j. OAM-1054/ZA-ZA11-ZA22-2019,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 1. 2020, č. j. OAM-1054/ZA-ZA11-ZA22-2019 („rozhodnutí žalovaného“), zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. Shledal ji zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Gruzie, odkud žalobce pochází, je totiž na seznamu bezpečných zemí původu.

2. Žalobce namítá, že domněnka o označení určité země původu jako bezpečné je vyvratitelná. Žalovaný musí v každém jednotlivém případě zkoumat, zda lze ve vztahu k dotyčnému žadateli danou zemi považovat za bezpečnou. V případě žalobce tomu tak není. Žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí. Obstaral si pouze jedinou zcela obecnou zprávu, která nemá vazbu na žalobcovy individuální důvody žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný nepřihlédl ke všemu, co žalobce v rámci řízení tvrdil a co vyšlo najevo.

II. Vyjádření žalovaného

3. Žalovaný považuje žalobní námitky za nedůvodné. Gruzie (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) je na seznamu bezpečných zemí původu (§ 2 odst. 7 vyhlášky č. 328/2015 Sb.) Z výpovědi žalobce ve správním řízení ani z obsahu podané žaloby neplyne, že by v jeho případě tento předpoklad neplatil. Vyvrácení domněnky o bezpečnosti určité země je přitom právě na žalobci. Žalobce ovšem neprokázal, že by pro něj byl návrat do Gruzie nebezpečný. O mezinárodní ochranu požádal z ekonomických důvodů. V roce 2018 měl v Gruzii stavební zakázku, kvůli které se zadlužil. Člověk, který mu měl za zakázku zaplatit, ukradl peníze a zmizel. Žalobce by chtěl v České republice pracovat a vydělat si peníze na úhradu dluhů a na podporu rodiny, která zůstala v Gruzii. Žalovaný však upozornil, že žalobce měl využít ochrany kompetentních orgánů. Podle vlastních slov jim ani nenahlásil výše zmíněnou krádež. Žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který judikoval: *„Neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003-43). Informační zdroje, které žalovaný použil při posouzení otázky, zda lze Gruzii ve vztahu k žalobci považovat za bezpečnou zemi původu, byly dostačující a náležitě aktuální. Žalovaný proto trvá na správnosti svého rozhodnutí a nedůvodnosti žaloby. Navrhl její zamítnutí.

III. Obsah rozhodnutí žalovaného

4. Z napadeného rozhodnutí, které rekapituluje obsah spisu, mj. vyplývá, že žalobce jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl ekonomické důvody. V Gruzii podnikal ve stavebnictví. V případě jedné zakázky nedostal zaplacen za realizované práce. Aby mohl uhradit závazky, které mu v souvislosti s touto zakázkou vznikly, musel prodat svůj majetek a zadlužit se u bankovních institucí. Jiné důvody žádosti o mezinárodní ochranu popřel. Českou republiku si vybral, protože zde měl kamaráda, který mu poradil, ať požádá o mezinárodní ochranu. V Gruzii neměl žádné problémy se státními či bezpečnostními složkami. Nečelil trestnímu stíhání a ani neměl potíže s vycestováním ze země. Na otázku, zda si nezkusil pobyt v České republice legalizovat jiným způsobem, odpověděl, že neměl potřebné finanční prostředky k žádosti o pracovní vízum. Ke krádeži související s uvedenou stavební zakázkou vypověděl, že její vyšetřování nebylo úspěšné. Sám ji policii nenahlásil, protože by to podle něj nemělo smysl. Na podporu svých tvrzení žalobce nechtěl doložit žádné doklady, dokumenty nebo jiné materiály.

5. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „*Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*“ z dubna 2019. Podle ní v Gruzii obecně nedochází k porušování základních práv a svobod. Centrální vláda má pod kontrolou separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. V Gruzii nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Gruzie v rámci procesu vízové liberalizace s EU přijala řadu reforem v oblasti politických a občanských práv, byť některá ze základních práv úřady nezaručují dostatečně či rovnoměrně (dochází např. k porušování soudní nestrannosti či porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám). Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám.
6. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z materiálu „*Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*“, že lze v případě žalobce Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobce uvedl jako jediný důvod odchodu z vlasti potřebu si vydělat peníze na úhradu dluhu, který mu vznikl v zemi původu. Sám popřel, že by měl v zemi původu jiné problémy, natož problémy s policií či stání správou. Žalobce navíc požádal o mezinárodní ochranu ke konci platnosti jeho pobytového oprávnění. Využívá proto své žádosti o mezinárodní ochranu k legalizaci pobytu v ČR. Neprokázal poté, že by Gruzii v jeho případě nebylo možné považovat za bezpečnou zemi původu. Žalovaný proto shledal naplnění podmínek pro použití § 16 odst. 2 zákona o azylu a zamítl žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou.

IV. Posouzení věci krajským soudem

a. Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

7. Žalobu podala oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání. Vyzval účastníky k řízení, zda s takovým postupem souhlasí. Oba účastníci se ve stanovené lhůtě k této výzvě nevyjádřili, proto se má za to, že s rozhodnutím o věci samé bez jednání souhlasí. Krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
8. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (podle § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“).
9. Žaloba **není důvodná**.

b. Relevantní právní úprava

10. Jádrem sporu je otázka použití § 16 odst. 2 zákona o azylu, tedy zamítnutí žádosti pro zjevnou nedůvodnost bez plného meritorního přezkumu žádosti o udělení mezinárodní

ochrany. Otázkou, kterou musí soud posoudit, je, zda žalovaný postupoval správně, pokud v případě žalobce považoval Gruzii za bezpečnou zemi původu.

11. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:
 - a) obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
 - b) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,
 - c) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
 - d) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
12. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2, rovněž **se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.** Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
13. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je procedurální směrnice. Ta v bodu 40 preambule uvádí, že pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, **měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.** Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Česká republika zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 7 tohoto ustanovení **Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.** Zařazení Gruzie na tento seznam znamená, že Gruzie (s příslušným teritoriálním omezením) splňuje výše uvedené podmínky pro označení země za bezpečnou podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o

azyly, který vychází z procedurální směrnice. Žalovaný tedy nemá povinnost tyto podmínky zkoumat jednotlivě ve vztahu ke každé žádosti o mezinárodní ochranu.

14. Z uvedeného vyplývá, že pokud žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. **Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla.** Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „*hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Aby žadatel toto důkazní břemeno unesl, **musí nejenom tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.**

c. Věcné vypořádání žalobních námitek

15. Žalobce prvně namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě aplikace institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu „*Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*“, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobce předložil důkazy, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil. Nepochází ani z Abcházie či Jižní Osetie, na které nedopadá domněnka bezpečné země původu.
16. Žalobce poté v řízení uvedl, že se v Gruzii musel zadlužit, protože byl obětí krádeže, kvůli které nedostal zaplacenou za stavební zakázku. Na policii se neobrátil, protože to nemělo smysl. Do České republiky pak přicestoval, aby si zde vydělal. Tato tvrzení, ze kterých plynou jen ekonomické – a tedy azylově nerelevantní – pohnutky žalobce k opuštění Gruzie a vycestování do České republiky, však nejsou vůbec způsobila k vyvrácení domněnky bezpečnosti Gruzie coby země původu žalobce (srov. bod 14 výše). Tuto domněnku se žalobci tedy nepodařilo vyvrátit. Krajský soud se z toho důvodu ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, který se opírá o nevyvrácenou domněnku, že Gruzie je bezpečnou zemí původu. Nedůvodnou je proto i žalobcova žaloba proti rozhodnutí žalovaného.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s., protože žalobní body jsou nedůvodné a krajský soud nezjistil žádnou vadu, k níž by musel přihlídnout i bez námítky.
37. O nákladech řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 4. listopadu 2020

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.